

Vilkaviškio rajono savivaldybės biudžetinių, viešųjų įstaigų ir Savivaldybės valdomų įmonių metinių ataskaitų, ataskaitų rinkinių rengimo, teikimo tvirtinimui ir paskelbimo tvarkos aprašo 1 priedas

VILKAVIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

Savivaldybės biudžetinė įstaiga, Sodų g. 1, 70141 Vilkaviškis, tel. (8 342) 53 842,
el. p. info@vilkaviskis.rvb.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 190533579

2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2023 m. gegužės 2 d.

Vilkaviškis

I SKYRIUS VADOVO ŽODIS

Vilkaviškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka (toliau – Biblioteka) 2022 metais vykdė veiklą, siekdama įgyvendinti Steigėjo keliamus reikalavimus, besikeičiančius rajono bendruomenės poreikius, įstaigos misijos ir vizijos nuostatas. Bibliotekos misija – būti rajono informacijos ir žinių erdve, kuriančia pridėtinę vertę rajono bendruomenei. Vizija – įsitvirtinti ir tapti integralia ir dinamiška rajono informacijos, kultūros, neformalaus švietimo, mokymosi visą gyvenimą perspektyvoje, naujų informacinių technologijų diegimo, pažangos institucija.

2022 m. vadovo išsikelto veiklos metinės užduotys: plėsti Bibliotekos paslaugų įvairovę, inovatyvumą bei sklaidą; didinti informacinių technologijų prieinamumą, panaudojimo galimybes ir teikiamų paslaugų žinomumą; organizuoti kvalifikacijos kėlimo ir kompetencijų ugdymo mokymus bibliotekos ir filialų darbuotojams; organizuoti viešosios bibliotekos struktūrinių padalinių (filialų) tinklo optimizavimą – teikti pasiūlymą uždaryti neperspektyvius, nekompiuterizuotus Alksnėnų ir Keturkaimio filialus, parengti dokumentus.

Ataskaitiniais metais, ruošiantis viešosios Bibliotekos patalpų renovacijos darbų pradžiai, buvo ieškoma patalpų, kur teikti bibliotekos, informacines paslaugas, iškelti bibliotekos dokumentų fondą, inventorių, užtikrinti produktyvų įstaigos funkcionavimą, o Bibliotekos patalpas perduoti kaip statybvietę. Iš valstybinės įmonės turto banko išsinuomotose patalpose (P. Jašinsko 2A) organizuotas vartotojų – suaugusių ir vaikų informacinis aptarnavimas, interneto prieiga, perkelta dalis dokumentų fondo (dėl vietos stokos). Pagrindinis dokumentų fondas iškeltas į patalpas J. Basanavičiaus g. 3. Iš viso buvo perkelta per 50 000 dokumentų fondas, 926 metrai lentynų, stalai, kedės ir kt. inventorių. Administracija, bibliografijos ir informacijos, knygų komplektavimo ir tvarkymo skyriai perkelti į patalpas Nepriklausomybės g. 56, kuriose, prieš iškeliant, teko atlikti dalinį remontą. Į laikinas patalpas perkelti interneto tinklai, užtikrinant darbuotojams kompiuterizuotas darbo vietas, įdiegtos bibliotekinės programos. Visi persikraustymo, remonto, interneto tinklų perkėlimo, pajungimo darbai atlikti įstaigos darbuotojų pastangomis be papildomų biudžeto išlaidų.

2022 m. rugsėjo 2 d. su UAB „Dinaras“ pasirašyta Bibliotekos pastato (Sodų g. 1, Vilkaviškis) kapitalinio remonto, statybos darbų rangos sutartis Nr. VPS.E-74 dėl vidaus patalpų remonto. Planuojama rangos darbų trukmė – 8 mėnesiai su galimybe rangos sutartį pratęsti 2 mėnesiams.

Parengta naujų Bibliotekos baldų specifikacija.

Sėkmingai užbaigtas projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ veiklos.

Įdiegtos nemokamos TBA (tarpbibliotekino abonemento) paslaugos vartotojams naujovės.

Įdiegta mobili skaitytojų aptarnavimo paslauga.

Ataskaitiniais metais Bibliotekos ir filialų veiklai įtaką darė Covid-19 pandemijos pabaiga, karo pabėgėlių iš Ukrainos, apsigyvenusių rajone, bibliotekinio ir informacinio aptarnavimo organizavimas.

II SKYRIUS STRATEGINIO IR METINIO VEIKLOS PLANŲ ĮGYVENDINIMAS

Biblioteka – savivaldybės biudžetinė įstaiga, veikianti informacijos sklaidos, kultūros, mokslo ir švietimo srityse, vykdanči bibliotekų veiklą, atsižvelgiant į savivaldybės ekonominę ir kultūrinę plėtrą, įgyvendinanti Savininko funkcijas ir Bibliotekos veiklos nuostatuose įtvirtintus tikslus.

Ataskaitiniais metais Biblioteka ir jos filialai dirbo vadovaudamiesi steigėjo strateginio plano nuostatomis bei viešosios bibliotekos direktoriaus 2021 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. KV-72 „Dėl viešosios bibliotekos 2022 metų veiklos plano patvirtinimo“ patvirtintu darbo planu.

Biblioteka vykdo veiklą pagal Vilkaviškio rajono savivaldybės 2022–2024 metų strateginio veiklos plano „**Kultūros plėtros programos**“: **2 tikslo – „Skatinti kultūros paslaugų plėtrą Vilkaviškio rajone“ 1 uždavinį – „Organizuoti bibliotekų veiklą Vilkaviškio rajone“** ir vertinama dviem priemonėmis:

1 priemonė „Vilkaviškio rajono viešosios bibliotekos veiklos užtikrinimas“ vertinama pagal 3 kriterijus. Biblioteka, vadovaujantis valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nuostatomis, priskiriama II savivaldybių įstaigų grupei. Įstaigoje patvirtinti – 51,85 etatai, iš jų – 44,25 kultūros ir meno darbuotojų. Bibliotekos specialistai užimamoms pareigoms vykdyti turi reikiamą išsilavinimą, ilgametę darbo patirtį, siekiant veiklos efektyvumo, sistemingai kelia profesinę kvalifikaciją. Ataskaitiniais metais dalykinę kvalifikaciją kėlė 72 % A ir B lygio darbuotojų kontaktiniu bei nuotoliniu būdu. Aukštąjį išsilavinimą įgiję 27 darbuotojai, aukštesnįjį išsilavinimą – 19 darbuotojų.

Naudojimas Biblioteka ir jos filialais yra nemokamas, paslaugos vienodomis teisėmis prieinamos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims. Biblioteka teikia papildomas mokamas paslaugas, kurių sąrašą, remiantis Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos patvirtintu mokamų paslaugų sąrašu, tvirtina Savininkas. Biblioteka turi 25 struktūrinius padalinius (filialus), kurie nėra juridiniai asmenys, jiems vadovauja ir materialias vertybes apskaito Biblioteka.

1 kriterijus: Viešosios bibliotekos teritorinių padalinių (filialų) skaičius – 26. Bibliotekos sistemą sudaro: Viešoji biblioteka, Kybartų ir Virbalio miestelių bei 23 kaimo filialai, iš kurių pilną darbo dieną (etatu) dirba 15 filialų; 0,75 etato – 5 filialai; 0,5 etato – 3 filialai.

Ataskaitiniais metais, vykdam Bibliotekos struktūrinių padalinių tinklo pertvarkymą, uždaryti trys kaimo filialai: Alksnėnų ir Keturkaimio (nekompiuterizuoti) ir Paežerių II (Pilviškių sen., dėl patalpų poreikio darželiui) bei panaikinti 1,75 bibliotekininko etato. Panaikintas finansininko etatas, iš viso sistemoje sumažėjo 2,75 etato. 2021 metais, vykdam Bibliotekos struktūrinių padalinių tinklo pertvarkymą, uždaryti trys filialai: Bačkiškių, Kybeikių ir Piliakalnių ir panaikinti 1,5 bibliotekininko etatai. 2021–2022 metais uždarius 6 viešosios bibliotekos struktūrinius padalinius (filialus) kaimo vietovėje 20,68 % sumažėjo bibliotekų tinklas. Vadovaujantis rajono savivaldybės 2023–2025 m. strateginio veiklos plano nuostatomis, planuojamas 2 Bibliotekos filialų optimizavimas.

2022 metais, uždarius filialus kaime, atleisti 2 darbuotojai. 2021 metais Bibliotekoje keitės 4 darbuotojai (įgijo teisę į senatvės pensiją – 2, išėjo į kitą darbą – 2), 2020 metais darbuotojų kaitos nebuvo.

Ataskaitiniais metais knygų išdavimo paslaugos buvo teikiamos ir knygų išdavimo taškuose, kuriuos aptarnavo gretimų filialų darbuotojos pagal nustatytą grafiką: Alksnėnuose (Opšrūtų filialo bibliotekininkė), Daržininkuose (Žaliosios filialo bibliotekininkė), Gudeliuose (Vokiškėlių filialo bibliotekininkė), Keturkaimyje (Gudkaimio filialo bibliotekininkė) Nuo lapkričio mėnesio pradėjo funkcionuoti mobili biblioteka, kuri vyko į Piliakalnių, Matlaukio ir Slabadų gyvenvietes.

2 kriterijus: Viešosios bibliotekos vartotojų skaičius – 7 430, t. y. skaitytojų bibliotekose dalis (nuo visų rajono gyventojų skaičiaus) – 21 %. Bibliotekoje ir jos filialuose vartotojams teikiamos paslaugos, įtakojančios vartotojų sutelkimą:

- Dokumentų (knygų, periodinių leidinių) išdavimas, skolinimas į namus.

- Periodikos skaitykla (laikraščiai, žurnalai).
- Dokumentų paieška el. kataloge ir išankstinis rezervavimas.
- Nemokamas dokumentų užsakymas iš kitų bibliotekų (TBA).
- Nemokama interneto prieiga, kompiuteriai.
- Informacijos paieška IT pagalba.
- Spausdinimo paslauga (iš dokumentų, testų, banko išrašų ir kt.).
- Kompiuterinio raštingumo mokymai, konsultacijos.
- Nemokama informacijos paieška duomenų bazėse: „EBSCO Publishing“ – įvairios temos: pedagogika, socialiniai mokslai, verslas, IT, ekologija ir kt., „NAXOS MUSIC LIBRARY“ – informacija muzikos temomis: apie kompozitorius, jų kūrinis, „INFOLEX“ – teisinių duomenų bazė, LIBIS – straipsnių.
 - Neformalus vartotojų (suaugusių ir vaikų) ugdymas, švietimas.
 - Kultūrinai renginiai (susitikimai, diskusijos, edukacijos, parodų pristatymai ir pan.).
 - Laisvalaikio praleidimo vieta.

Ataskaitiniais metais skaitytojų bibliotekose dalis (nuo visų rajono gyventojų skaičiaus) – 21 %. Rodiklis pasiektas nežiūrint Bibliotekos tinklo optimizavimo bei persikėlimo į laikinas patalpas (dėl remonto), lyginant su 2021 metais, registruotų vartotojų skaičius išliko stabilus.

Diagrama Nr. 1. Vartotojų sudėtis 2022–2021 metais. Analizuojant vartotojų sudėtį galime teigti, jog ji pakitusi nežymiai, lyginant su 2021 metais. Didžiausias vartotojų skaičius priskiriamas jauniausiai bibliotekos vartotojų grupei – vaikams iki 14 m. (31 – 30 %) bei moksleiviams. Jiems Bibliotekoje ir filialuose skiriamas ypatingas dėmesys – organizuojamos įvairios veiklos, edukacijos, teikiamos inovatyvios paslaugos, nuosekliai vykdomas bendradarbiavimas su kitomis institucijomis (*mokyklomis, vaikų lopšeliais – darželiais*). Jaunosios (*augančios*) kartos pritraukimas užtikrina augantį Bibliotekos vartotojų skaičių ir jo stabilumą ateityje.

Apsilankymų skaičius rajono bibliotekose padidėjo 7 600 lankytojais, lyginant su 2021 metais, tai sudaro 2 % augimą, kuriam įtaką padarė nauji, inovatyvūs projektai ir veiklos, informacinės paslaugos, suteikiančios galimybes gyventojams naudotis įvairiais viešaisiais informacijos šaltiniais. Dokumentų išduotis, lyginant pastarųjų metų duomenis, išliko nepakitusi. **Diagrama Nr. 2. Viešosios bibliotekos ir padalinių statistiniai rodikliai.**

2022 metais Biblioteka ir filialai vartotojus aptarnavo naudodami LIBIS SAP (Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos skaitytojų aptarnavimo posistemės) programą. Vartotojams išduodamas vieningas skaitytojo pažymėjimas, kuris galioja visose šalies bibliotekose. Informacija apie vartotojus, dokumentų išdavimą, apsilankymus automatiškai suvedama į respublikinę VRSS (vartotojų registracijos statistikos sistema) ir naudojama veiklos apskaitai.

Ataskaitiniais metais Bibliotekos vartotojams buvo prieinamos duomenų bazės: „INFOLEX“ – teisinės informacijos duomenų bazė, „NAXOS MUSIC LIBRARY“ – muzikos informacijos duomenų bazė ir „EBSCO Publishing“ – visateksčių periodinių leidinių straipsnių duomenų bazė socialinių, humanitarinių, medicinos ir technikos mokslų klausimais, kurias Bibliotekai prenumeruoja Kultūros ministerija bei LIBIS straipsnių duomenų bazė. **Diagrama Nr. 3. Naudojimas duomenų bazėmis.** „EBSCO Publishing“ duomenų bazė išliko populiariausia, prieiga prie jos galima ne tik Bibliotekoje, bet ir jungiantis iš namų aplinkos, naudojantis suteiktais slaptažodžiais. Ji ypač naudinga besimokantiems, ieškantiems naujausios ir patikimiausios informacijos užsienio kalbomis. 2022 metais naudojimas duomenų bazėmis buvo aktyvus. Aktuali LIBIS straipsnių duomenų bazė, į kurią 2022 metais parengėme net 1230 rajoninio laikraščio „Santaka“ bibliografinių įrašų (2021 m. – 929). Vilkaviškio viešosios bibliotekos įrašai iš karto perkelti į Nacionalinę bibliografinę Lietuvos periodinės spaudos straipsnių bazę, todėl ši duomenų baze laisvai prieinama Bibliotekos ir filialų vartotojams, nes prisidedame prie jos nacionalinio kūrimo, tai suteikia rajono vartotojams nemokamą prieigą bei galimybę bendrai naudotis Nacionalinės bibliografijos duomenų banke sukaupta informacija, drauge pildant, kuriant ir plėtojant informacinę turinį. **Diagrama Nr. 4. 2020–2022 m. parengti rajoninio laikraščio „Santaka“ bibliografiniai įrašai.**

Ataskaitiniais metais Bibliotekoje buvo galimybė internete skaityti „BNS“, „Delfi plus“, „15 min“ naujienas. Išaugo paskyroje „Klausk bibliotekininko“ gaunamų skaitytojų užklausų skaičius www.ibiblioteka.lt. Klausimus gali užduoti prisijungę ir neprisijungę vartotojai. 2021 m.

buvo gauta ir atsakyta į 11 skaitytojų užklausų, 2022 m. atsakyta jau į 86 užklausas, tai rodo skaitytojų įpročių pokyčius, išaugusį jų gebėjimą naudotis nuotolinėmis Bibliotekos paslaugomis, skaitmeninio raštingumo kompetencijų stiprėjimą.

2022 metais atnaujintos svetainės www.etnografijavilkaviskis.lt informaciniai įrašai buvo intensyviai redaguojami, siekiant informacijos patikimumo. Redaguota informacija apie 910 asmenybių, 19 objektų, 4 tautodailininkus ir amatininkus (įrašai papildyti bibliografiniais šaltiniais, nuotraukomis, faktais). Svetainėje įdiegtos naujos teminės kategorijos: asmenybių kategorija buvo padalinta į gimusius Vilkaviškio krašte ir svarbius Vilkaviškio kraštui asmenis. Buvo išskirta nauja svarbi objektų kategorija – miestai ir kaimai. Šioms kategorijoms priskirti nauji ir redaguoti įrašai: gimę Vilkaviškio krašte – 1342 įrašai, svarbūs Vilkaviškio kraštui – 26 įrašai, miestai ir kaimai – 20 įrašų. Parengti 6 atnaujintos svetainės www.etnografijavilkaviskis.lt pristatymai, parengti mobilūs informaciniai stendai šešioms rajono seniūnijoms: Gižų, Pilviškių, Virbalio, Vištyčio, Kybartų, Vilkaviškio ir jose pristatyti, tai lėmė 33,76 proc. padidėjusį svetainės naudotojų skaičių.

Atnaujintas vizualinis svetainės sprendimas, pakeista valdymo programinė įranga. Laikantis informacijos saugumo reikalavimų, svetainę perkėlus iš savivaldybės serverio į nepriklausomą serverį, nežymiai pasikeitė svetainės adresas. Svetainę pamėgę vartotojai ją gali rasti nauju, lengvai įsimenamu adresu www.etnografijavilkaviskis.lt. Svetainės lankytojų sudėtis pagal šalis 2022 m. nežymiai pasikeitė. **Diagrama Nr. 5. VB svetainės www.etnografijavilkaviskis.lt vartotojų sudėtis pagal šalis.** Išaugo prisijungimų iš užsienio šalių. Tikėtina, kad svetainės turinys ypač patrauklus užsienyje gyvenantiems kraštiečiams, todėl ieškoma šios svetainės viešinimo užsienio lietuviams skirtuose informaciniuose kanaluose galimybių. Ataskaitiniais metais 38,12 proc. padidėjo svetainės prisijungimų (seansų) skaičius.

3 kriterijus: Viešosios bibliotekos vykdytų renginių skaičius – 1 150. Ataskaitiniais metais rajono Biblioteka rengė projektus, paraiškas, siekdama plėsti Bibliotekos paslaugas bei jų žinomumą, pritraukti lėšas, organizuoti tradicinius ir projektinius renginius, edukacijas. Bibliotekos sistemoje surengta 1 214 įvairių renginių, edukacijų ir švenčių, kuriais stengėmės supažindinti rajono bendruomenę su laikmečio aktualijomis, svarbiomis istorinėmis ir kultūrinėmis datomis, rašytojų, menininkų kūryba ir veikla, ypatingas dėmesys buvo skiriamas Sūduvos metams paminėti. Parengta 11 projektų paraiškų, pritrauktos ir įsisavintos lėšos, parengtos ataskaitos, viešinimo priemonės.

2022 m. organizuoti tradiciniai renginiai: poezijos festivalis „Poezijos pavasaris – 2022“, nuo 1971 m. garsinantis mūsų rajoną Salomėjos Nėries vardo literatūrine premija, kuri ataskaitiniais metais buvo teikiama 51-ąjį kartą; laureatu tapo poetas Valdas Daškevičius už eilėraščių rinktinę „Visas likęs laikas“; penkioliktą kartą organizuota vaikiškos knygos šventė „Baltos lankelės, juodos avelės“; drauge su 15 Bibliotekos filialų 15-tą kartą vyko Šiaurės šalių literatūros savaitės renginiai „Gamta Šiaurėje“; pirmosios knygelės šventė „Parašysiu aš raidelę“, šventėje dalyvavo vaikų rašytojas Benas Bėrantas ir dailininkė Vilija Kviekaitė; vyko Interaktyvios Gintaro Kaltenio knygos „Alšis iš Alšėnų“ pristatymas: projektas „Mano kraštas – Sūduva 2022“; keturioliktus metus skaičiuojanti „Metų knygos“ rinkimų akcija; ketvirtus metus skaičiuojantis viešosios bibliotekos renginys „Metų pažintis“, kvietęs miesto bendruomenę į susitikimą su rašytoja Gina Viliūne bei fleitininke Monika Ryškute. Ketvirtus metus Biblioteka vykdo būrelio „Robotika“ veiklą, ataskaitiniais metais įvyko 48 užsiėmimai. Užsiėmimų metu Vilkaviškio mokyklų pradinių klasių mokiniai pasineria į atradimų pasaulį kartu su smagiaisiais „LEGO Education WeDO 2.0“ bei „LEGO MINDSTORMS EV3 CORE SET“ robotukais. Vaikai taip pat gilina savo žinias gamtos mokslų, mechanikos, programavimo bei robotikos srityse. Nuo 2022 m. rugsėjo būrelio veiklos organizuojamos pagal neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) programą.

„Knygų startas“ – tarptautine patirtimi paremtas ankstyvojo skaitymo skatinimo projektas, kurį įgyvendina Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. Šiame projekte dalyvauja Biblioteka ir jos filialai. 2022 metais buvo organizuoti „Ankstyvojo skaitymo skatinimo edukaciniai užsiėmimai „Knygų startas“ 0–2 metų vaikams ir jų tėveliams“. Edukacijos metu supažindinama su ankstyvojo skaitymo nauda, rekomenduojama kokias knygas rinktis patiems mažiausiems skaitytojams, kur ieškoti naudingos informacijos šia tema. Per 2022 metus iš viso buvo išdalinti 105 „Knygų starto“ lauknešėliai tėveliams.

Ataskaitiniais metais Biblioteka vykdė edukacijas: „Šešėlių teatras bibliotekoje“; „3D modeliavimo edukacija 10–12 metų vaikams su „TinkerCad“ programa“; virtuali edukacija-

viktorina „Quizizz „Lietuvos kelias: per kalbą ir knygą į laisvę“, skirta vasario 16-ajai ir Lietuvių kalbos dienoms; „Stalo žaidimų popietės vaikams“; „Žaisminga informacijos paieškos pamokėlė 5 klasės mokiniams“; „Sensoriniai skaitymai“. Pagal kultūros paso edukaciją – „Ką mena Vilkaviškio viešosios bibliotekos istorija?“ – įvyko 4 edukacijos.

Bendradarbiaujant su kaimo bendruomenėmis, įvairi ir turininga edukacinė veikla vykdoma ir filialuose: Gižuose organizuojama edukacija „Gižai – liepų kaimas“ bei tryliktus metus skaičiuoja skaitytojų senjorų klubas; Gražiškiuose savo veiklą ne vienerius metus tęsia „Lėlių teatro“ būrelis bei skaitytojų klubas „Prūdė“; su bendruomenėje įsikūrusiu vaikų dienos centru „Ateitis“ glaudžiai bendradarbiauja Sūduvos filialas; Karklinių filiale organizuojami renginiai bei užsiėmimai vyksta drauge su ikimokyklinio ugdymo grupės vaikais; Bartninkų, Gudkaimio, Pūstapėdžių ir kt. filialuose reguliariai teikiamos knygnešystės paslaugos (knygų, periodinių leidinių pristatymas į namus).

Sūduvos metams paminėti Bibliotekoje ir jos filialuose buvo organizuojami įvairūs renginiai, edukacijos, projektinė veikla. Siekiant įprasminti Sūduvos krašto reikšmę ir kiekvienos mūsų rajono seniūnijos tautinį, istorinį bei kultūrinį paveldą, ataskaitiniais metais organizuotas atnaujintos svetainės www.etnografijavilkaviskis.lt pristatymas bei parodos „Sūduvos tapatybės ir kultūrinės atminties vaizdiniai“ Kybartuose, Vištytyje, Pilviškiuose, Gižuose bei Virbalyje. Baigiamasi renginys ir parodos pristatymas vyko Vilkaviškio autobusų stotyje. Užtikrinant projekto tęstinumą, per ateinančius dvejus metus planuojama aplankyti ir pristatyti likusias Vilkaviškio rajono seniūnijas. Minint Sūduvos krašto susigrąžinimo 600 metų sukaktį, Bibliotekoje organizuota paroda „Sūduva audimų raštus“, kurios metu su senųjų amatų subtilybėmis, audimo tradicijų tęstinumu ir paveldu supažindino tautinio paveldo tradicijų puoselėtojos: J. Blažukienė, E. Šūmakarienė ir V. Šūmakarienė, kurių gaminiai sertifikuoti LR žemės ūkio ministerijos ir pažymėti Lietuvos tautinio paveldo ženklu, įvertinti „Aukso vainiko“ apdovanojimais. Girėnų filiale Sūduvos metams inicijuota poezijos popietė „Ilgėjančių vakarų jaukumas“, sukvietusi garsius mūsų krašto poetus – sūduviečius (E. Dereškevičienė, D. Protasevičienė, J. Šalčiūnas, I. Šunokienė bei R. Ivanauskaitė). Renginių ciklas „Mano kraštas – Sūduva“ vaikams ir jaunimui buvo organizuojamas Bibliotekoje.

Biblioteka organizuoja įvairius renginius bei edukacijas ir filialuose. Vilkaviškyje ir Virbalio miesto bibliotekoje organizuotas susitikimas su žurnalistu Mindaugu Miliniu. Minint 120-ąsiais mūsų kraštiečio Juozo Tysliavos gimimo metines, bendradarbiaujant su Keturvalakių mokykla-daugiafunkciniu centru organizuotas renginys „Tai išėjau, išklydau į pasaulį“ Keturvalakių mokykloje. Bartninkų filiale – susitikimas su vaikų rašytoju Virgiu Šidlausku. Bibliotekoje bei Karklinių filiale rašytoja Kotryna Zylė pristatė savo kūrybą. Literatūriniai skaitymai drauge su rašytoja Ilona Ežerinyte vyko taip pat dviem etapais: edukacija buvo vedama Bibliotekoje bei Sūduvos filiale. Tokia veikla, siekiant populiarinti ir plėsti Bibliotekos organizuojamų veiklų įvairovę įtraukiat filialus (susitikimai su rašytojais, knygų autoriais, edukatoriais), bus vykdoma ir ateityje.

2 priemonė „Bibliotekos fondų atnaujinimas“ vertinama pagal vieną kriterijų: **„Gautų bibliotekų fondų dokumentų skaičius per metus“ – 9 850**. Ataskaitiniais metais Bibliotekos ir 25 filialų – vieningame fonde – 233 580 fizinių vienetų dokumentų (21 695 pavadinimų). Lyginant su 2021 metais, dokumentų fondo sumažėjimas – 11 416 vnt. Nurašytų bei perskirstytų leidinių kiekį lėmė trijų Bibliotekos filialų uždarymas: Alksnėnų (fondo dydis – 3206 vnt.), Keturkaimio (fondo dydis – 2953 vnt.) ir Paežerių II (fondo dydis – 5619 vnt.). **Diagrama Nr. 6. Bibliotekos vieningo dokumentų fondų pokytis 2020–2022 m.** Tinkamos naudojimui, paklausios knygos perduotos kitiems filialams. 2021 metais taip pat įvykdyti 3-jų uždarytų filialų – Bačkiškių, Kybeikių, Piliakalnių – fondų perskirstymo darbai. Tai padarė įtaką Bibliotekos vieningo dokumentų fondo pokyčiui. Ataskaitiniais metais vienam rajono gyventojui vidutiniškai tenka 6,7 dokumentų. Teminė fondo sudėtis 2022–2021 metais išliko nepakitusi. **Diagrama Nr. 7. Fondų teminė sudėtis.** Lėšos dokumentams įsigyti rajono bibliotekų tinklui skiriamos iš valstybės biudžeto pagal rajono gyventojų skaičių. **Diagrama Nr. 8. Lėšos skirtos dokumentų įsigijimui 2020–2022 m.** Ataskaitiniais metais iš valstybės biudžeto naujiems dokumentams įsigyti skirta 42 424,00 Eur, t. y. 1 990,00 Eur daugiau, nei 2021 m. Nupirkti 3 878 vienetai dokumentų (895 pavadinimų). Dėl išaugusių kainų dokumentų nupirkti 425 mažiau, negu 2021 metais. Vidutinė vieno dokumento įsigijimo kaina 2022 m. išaugo iki 11,00 Eur, kai: 2021 m. buvo 9,40 Eur, 2020 m. – 8,39 Eur. Iš

viso rajono bibliotekų tinklo fondai pasipildė 9 850 (su periodika), iš jų: 3 878 vienetai arba 48,6 % – iš valstybės biudžeto lėšų, 4 097 vienetai arba 51,4 % – parama iš įvairių leidyklų. Ataskaitiniais metais periodinių leidinių: žurnalų ir laikraščių užprenumeravime pokyčio, lyginant su ankstesniais metais, nebuvo, lėšos skiriamos iš rajono biudžeto.

III SKYRIUS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Ataskaitiniais metais baigėsi Covid-19 pandemija, tai leido Bibliotekoje ir filialuose aptarnauti vartotojus bei organizuoti renginius kontaktiniu būdu be pandemijos metu buvusių apribojimų bei privalomų suvaržymų. Covid-19 pandemija išmokė virtualių veiklų: renginius, parodų pristatymus mokymus, pasitarimus organizuoti nuotoliniu būdu. Dalį šių patirčių naudosim ir toliau, ypač pasiteisino dalyvavimas mokymuose nuotoliu būdu, tai leidžia taupyti laiką ir finansinius išteklius.

Karas Ukrainoje ir karo pabėgėlių atvykimas į rajoną įpareigojo sudaryti sąlygas jiems naudotis Bibliotekos ir filialų paslaugomis. Išreiškdami solidarumą ir paramą Ukrainai, sudarėme galimybę rajone apsigyvenusiems ukrainiečiams naudotis Bibliotekoje ir jos filialuose teikiamomis paslaugomis: viešąja interneto prieiga, informacijos paieška bei konsultavimu; ukrainiečiams buvo nemokamai išduodami skaitytojų pažymėjimai. Bibliotekos interneto svetainėje ir „Facebook“ paskyroje skelbiamos nuorodos į ukrainiečių literatūros skaitmeninę biblioteką – prisijungimus į elektronines ir garsines knygas ukrainiečių kalba, atviros prieigos knygų kolekcijas, kurias sudarė Ukrainos švietimo organizacija „Osvitoria“; pateiktos nuorodos į Ukrainos leidėjų portalus, garso įrašus.

2022 metais sėkmingai baigėme projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ veiklas. Projekto eigoje į rajono bibliotekas pritrauktos nebiudžetinės lėšos (apie 290 tūkst. Eur). Projekto laikotarpiu (2018–2022 m. sausio mėn.) atnaujinta kompiuterinė ir programinė įranga, įkurtos erdvės, skirtos turiningam laisvalaikiui praleisti, mokytis. Projekto veiklose – 26 bibliotekos, kuriose gauti 105 kompiuteriai ir programinė įranga, multimedijos, kūrybinis, inžinierinis ir programavimo (robotikos) paketai, kuriuos naudojant vykdoma neformalaus vaikų švietimo (NŠV) „Robotikos“ būrelio veikla. Dalyvavimas projekte buvo patvirtintas rajono savivaldybės tarybos sprendimu ir įtrauktas į savivaldybės 2021–2023 metų strateginį veiklos planą.

Ataskaitiniais metais viešosios bibliotekos sistemoje buvo 172 kompiuterizuotos darbo vietos (darbuotojams ir vartotojams), prijungtos prie interneto, iš jų 122 vartotojams, 32 daugiafunkciniai įrenginiai. Naudojimas kompiuteriais, internetu Bibliotekoje ir filialuose nemokamas, tai paklausi paslauga, kurią sąlygoja besikeičiantys bendruomenės poreikiai, laikmetis, dalies vartojimo paslaugų persikėlimas į virtualią erdvę. Bibliotekos ir filialų darbuotojai sistemingai vykdo gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymus. Bendradarbiaujant su užimtumo tarnybos Vilkaviškio skyriumi, ataskaitiniais metais organizuoti trys grupiniai, kontaktiniai keturių dienų mokymai bei du nuotoliniai mokymai. Ataskaitiniais metais viešojoje bibliotekoje suteiktos 334 konsultacijos, dažniausia domimasi viešosiomis paslaugomis, ypač – elektronine bankininkyste, registracija užimtumo tarnyboje, naudojimosi elektroniniu paštu klausimais, tekstinių dokumentų rengimu.

Biblioteka nuo 2019 yra akredituota kaip savanorius priimanči organizacija (Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Sprendimo lapas 2019 12 02, Nr. 16P-1.1.-187 (5.26). Registracijos data – 2019-12-02.

2022 metais buvo atliktas Bibliotekos, kaip savanorius priimančios organizacijos auditas, gautos teigiamos išvados apie vadovavimą savanoriams ir pratęsta akreditacija (Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Sprendimo lapas 2022-12-02, Nr. 16P-76(5.26E). Ataskaitiniais metais Bibliotekoje savanoriavo penkios savanorės.

Siekiant didinti Bibliotekos ir filialų paslaugų patrauklumą, paslaugos, plėtros poreikis ir perspektyvos sistemingai analizuojamos. Ataskaitiniais metais, pasikeitus Bibliotekos veiklos pobūdžiui dėl remonto darbų pagrindinėse patalpose, parengtas Bibliotekos paslaugų prieinamumo ir aptarnavimo kokybės tyrimas. Analizė parodė, kad Bibliotekos teikiamas paslaugas lankytojai vertina labai gerai (bendras vertinimo rodiklis siekia 93,9 %), net 75,4 proc. lankytojų

rekomenduotų Bibliotekoje apsilankyti savo šeimos nariams, draugams. 2021 metais gilintasi į Bibliotekos paslaugų teikimo poreikį jaunimui, išgryninti jų poreikiai ir lūkesčiai, parengta virtuali anketa, analizė, nuostatos įgyvendinamos. Susipažinti su tyrimų išvadomis galima bibliotekos interneto svetainėje (www.vilkaviskis.rvb.lt).

2022 m. Bibliotekos ir padalinių paslaugos, renginiai ir veiklos viešinami interneto tinklalapyje: www.vilkaviskis.rvb.lt (paskelbtos 72 naujienos), rajono savivaldybės interneto svetainėje: www.vilkaviskis.lt, Bibliotekos „Facebook“ paskyroje, spaudoje („Tarp knygų“, „Santaka“). Per ataskaitinius metus įkelti 414 įrašai, iš jų 12 – vaizdo įrašai. „Facebook“ paskyras turi susikūrę 60 % filialų, kurių pagrindinis tikslas – įvairialypės informacijos viešinimas.

Ataskaitiniais metais įsijungta į projekto „Inovatyvūs Lietuvos bibliotekų skaitymo skatinimo sprendimai vaikų ir jaunimo socialinių santykių kūrimui su aplinka“ (finansuojamas pagal EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus) veiklose, prie laikinų viešosios Bibliotekos patalpų pastatytas knygomatas, pradėtos įveiklinimo edukacijos.

Ataskaitiniais metais rajono bibliotekose įdiegta nemokama TBA (tarpbibliotekinio abonemento) paslauga, kuri pagerino nesančių dokumentų rajono bibliotekų fonduose operatyvų pasiekiamumą vartotojams.

Įdiegta mobilios bibliotekos paslauga, siekiant organizuoti bibliotekinių aptarnavimą atokesnėse gyvenvietėse.

Ataskaitiniais metais buvo tęsiamas LIBIS SAP programos pertvarkymas (2021 m. pradėta). 2022 m. vykdyta programos priežiūra, diegiami atnaujinimai ir funkcionalumų patobulinimai, išaugo dėmesys vartotojų asmens duomenų apsaugai. Tai įpareigojo Bibliotekos ir filialų darbuotojus nuolat dalyvauti nuotolinėse atnaujinamos programos diegimo konsultacijose bei mokymuose.

IV SKYRIUS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Ataskaitiniais metais Bibliotekos ir filialų veiklai vykdyti, atsižvelgiant į rajono savivaldybės strateginiame plane keliamus reikalavimus, tikslus ir funkcijas, skirtas finansavimas iš rajono savivaldybės bei valstybės biudžetų. **Lentelė Nr. 1. 2022 m. Viešosios bibliotekos finansavimas, gautos lėšos ir jų šaltiniai.** Lentelėje bei diagramose matosi finansavimo augimas ataskaitiniais metais (+88 751 Eur), lyginant su 2021 metais ir (+82 983 Eur), lyginant su 2021 metais. Asignavimų pokytį lėmė pareiginės algos bazinio dydžio ir minimalios mėnesio algos didėjimas bei komunalinių išlaidų kaštų augimas. **Diagrama Nr. 9. Asignavimai pagal šaltinius 2020-2022 metais ir Diagrama Nr. 10. Asignavimų pokytis Vilkaviškio rajono viešosios bibliotekos veiklos užtikrinimui 2020–2022 metais** atspindi Bibliotekos ir filialų finansavimą bei šaltinius. Biblioteka disponuoja turtu, kurio įsigijimo savikaina yra 1 304 600 Eur. Iš jų: turtas apskaitomas balansinėse sąskaitose – 1 020 600 Eur, nebalansinėse sąskaitose pagal panaudos sutartis – 187 800 Eur ir trumpalaikis turtas – 96 200 Eur.

Biblioteka savo veikloje naudoja visiškai nudėvėtą ilgalaikį materialųjį, nematerialųjį turtą, kurio įsigijimo savikaina – 1 309 00 Eur. Iš jų: baldai ir biuro įranga – 94 300 Eur, kitos mašinos ir įrenginiai - 105 00 Eur, kitas ilgalaikis materialusis turtas – 8 300 Eur, programinė įranga – 17 800 Eur. Ataskaitiniais metais ženklus pokyčio finansavime nebuvo.

Rajono savivaldybės strateginio veiklos plano infrastruktūros plėtros priemonių sąrašė, siekiant tikslo – didinti kultūros paslaugų patrauklumą, kultūros vartotojų aktyvumą, iškeltas uždavinys gerinti kultūros paslaugų kokybę užtikrinančias sąlygas kultūros įstaigose, vykdomas projektas „Viešosios bibliotekos pastato, Sodų g. 1, Vilkaviškyje, renovavimas siekiant aukštesnės paslaugų kokybės ir prieinamumo“ įgyvendinimas. 2022 metais atliekami viešosios bibliotekos vidaus patalpų remonto darbai, bus įrengta kiemo aikštelė, pakeisti baldai. Projektą vykdo rajono savivaldybės administracijos investicijų ir strateginio planavimo skyrius.

V SKYRIUS PAPILDOMA INFORMACIJA

Biblioteka – ribotos civilinės atsakomybės, įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas viešasis juridinis asmuo, išlaikomas iš savivaldybės biudžeto asignavimų, turintis sąskaitą banke ir antspaudą su savo pavadinimu. Bibliotekos teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Biblioteka Lietuvos Respublikos Kultūros įstaigų registre įregistruota 1999 m. vasario 24 d., vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. 1319 patvirtintais Kultūros įstaigų registro nuostatais. Biblioteka turi paramos gavėjo statusą.

Ataskaitiniais metais pagerinta dalies filialų materialinė padėtis, vykdyti remonto darbai: Alvito filiale atliktas grindų betonavimas (dėl jas pažeidusio grybo), jų hidroizoliacija, šiltinimas, laminuotų grindų sudėjimas, lubų aptaisymas plastikinėmis lentelėmis, sienų išdažymas, įrengta šildymo sistema oras-oras, nupirkti nauji šviestuvai; Gudkaimio filiale – sutvarkytas sanitarinis mazgas; Pūstapėdžių filiale – atlikti lubų sijų apdailos darbai, pakabinti šviestuvai; Girėnų filiale – įvesta šildymo sistema oras-oras, atliktas kosmetinis lubų ir lauko laiptų remontas. Atliktas einamasis Ramoniškių filialo katilinės remontas. Ramoniškių, Gudkaimio, Klampučių, Pūstapėdžių filialai aprūpinti kuru šildymo sezono metu. Sūduvos filialui – nupirktos medžiagos patalpų remontui. Atnaujintos 5 filialų iškabos „Biblioteka“: Gražiškių, Karklinių, Gižų, Bartninkų, Pašeimenių.

Didžiausias dėmesys skiriamas filialams, kurie veikia seniūnijų centrinėse gyvenvietėse, juose didžiausias skaitytojų skaičius, vyksta daugiau renginių, edukacijų. Dažniausiai čia veikia ir mokyklos, darželiai. Išlieka siekiamybė, jog šiuose filialuose būtų dirbama pilną darbo savaitę (etatu), kas užtikrintų informacinių paslaugų optimalų prieinamumą. Siekiama, kad šiuose filialuose būtų erdvesnės patalpos, atnaujinti baldai. Šiuo metu neatnaujintas inventorių Klausučių, Gižų, Vištyčio filialuose.

Ataskaitiniais metais, ypač pabrangus komunalinių paslaugų kaštams, (šildymui, elektrai, kurui) padidėjo filialų išlaikymo išlaidos. Vidutiniškai komunalinės išlaidos per metus 1 kaimo filialui yra – 1176,00 Eur. Brangiausias išlaikymas (kaštai) per metus filialuose, kurie yra bendrose patalpose su kitomis įstaigomis ir šildomi centralizuotai, tai darželiuose: Gražiškiuose (1496,74 Eur), Pajevonyje (2747,53 Eur); su med. punktais: Bartninkuose (1656,84 Eur), Ramoniškiuose (1893,61 Eur), seniūnijoje – Virbalyje (1991,78 Eur), kultūros centre – Kybartuose (1529,77 Eur).

Rajono Bibliotekos sistemoje kaimo vietovėse vidutiniškai vienam filialui tenka 851 gyventojas. Rajono savivaldybės 2023–2025 strateginio veiklos plano programoje planuojamas 2 Bibliotekos filialų optimizavimas. 2021–2022 metais, vykdant Bibliotekos filialų tinklo pertvarkymą, uždaryti 6 filialai, kurių vietoje įsteigti knygų išdavimo taškai, kuriuos aptarnauja gretimo filialo darbuotojas arba atvyksta mobili biblioteka, jos veiklą plėsimė. Siekiant užtikrinti Bibliotekos dokumentų fondo apsaugą, paslaugų inovatyvumą, būtina įdiegti Bibliotekoje dokumentų skolinimosi ir grąžinimo savitarnos sistemą.

Viešosios bibliotekos direktorė

Vilija Gilienė

**VILKAVIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS PRIEDAI**

Diagrama Nr. 1. Vartotojų sudėtis 2022 metai - 2021 metai

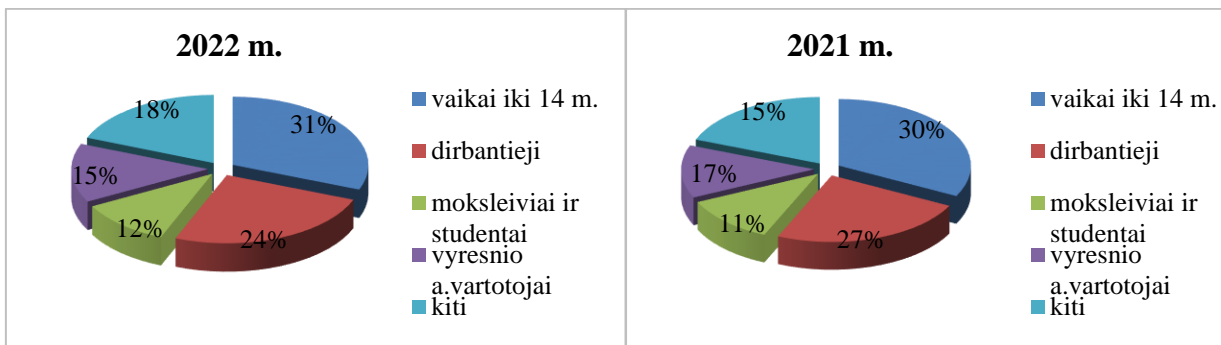

Diagrama Nr. 2. Viešosios bibliotekos ir padalinių statistiniai rodikliai

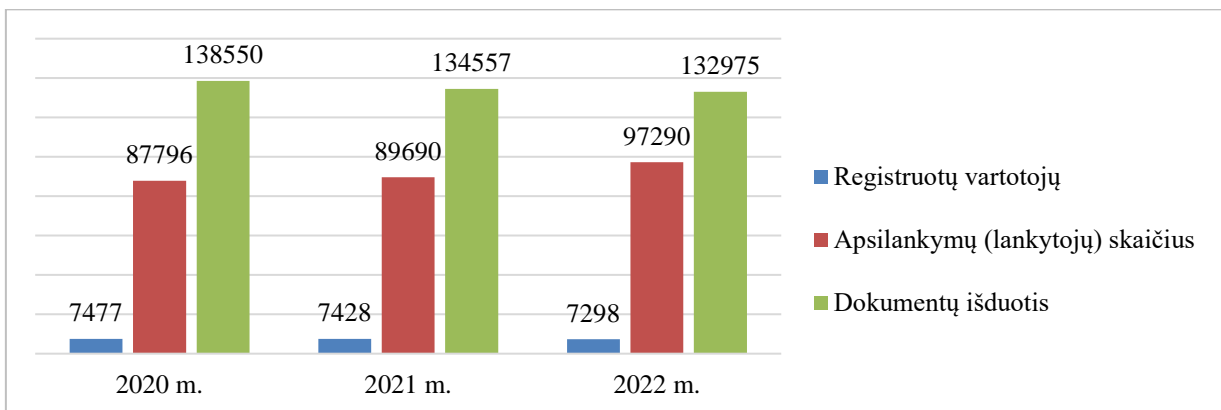

Diagrama Nr. 3. Naudojimas duomenų bazėmis

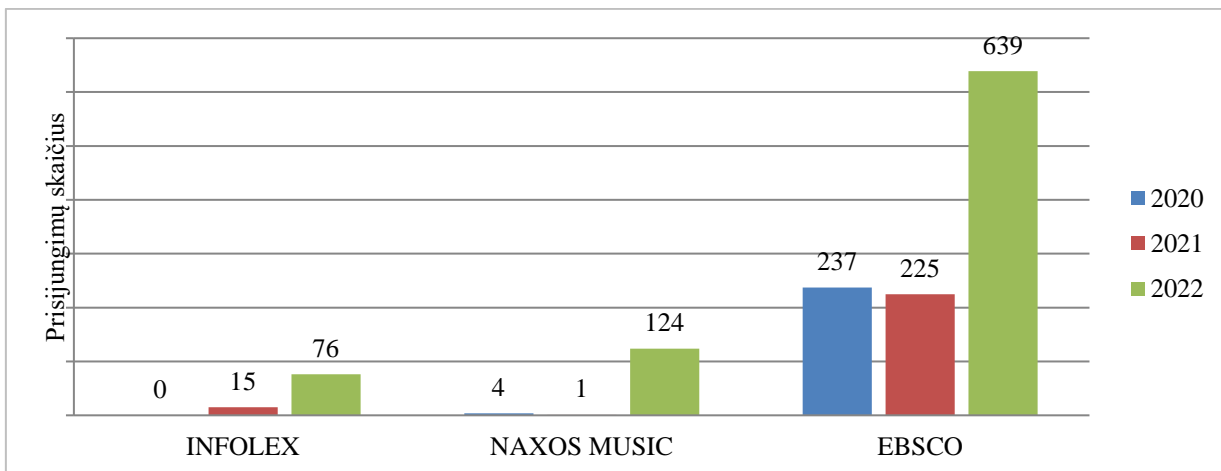

Diagrama Nr. 4. 2020-2022 m. parengti rajoninio laikraščio „Santaka“ bibliografiniai įrašai

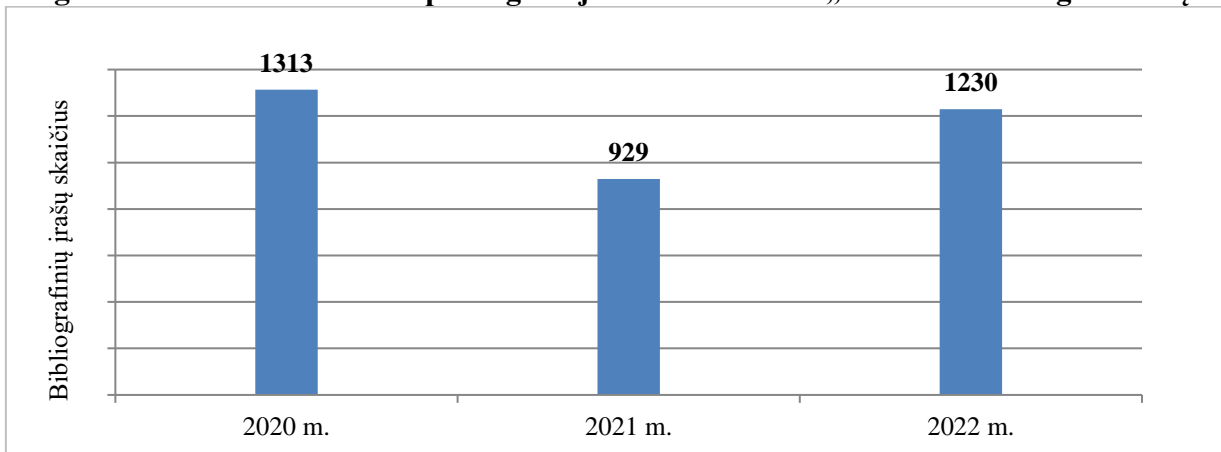

Diagrama Nr. 5. VB svetainės www.etnografijavilkaviskis.lt vartotojų sudėtis pagal šalis

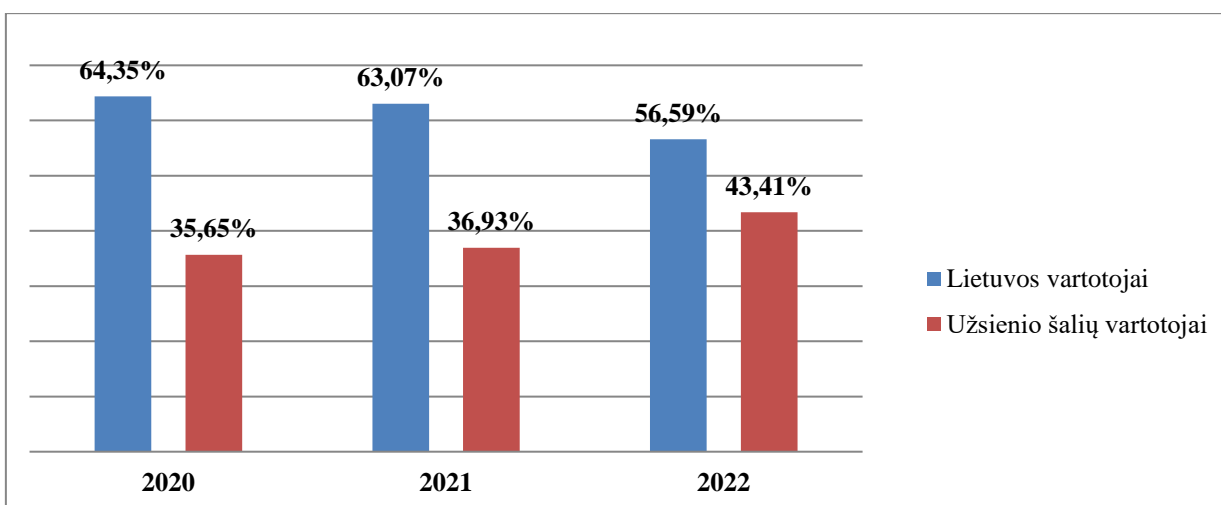

Diagrama Nr. 6. Bibliotekos vieningo dokumentų fondų pokytis 2020 - 2022 m.

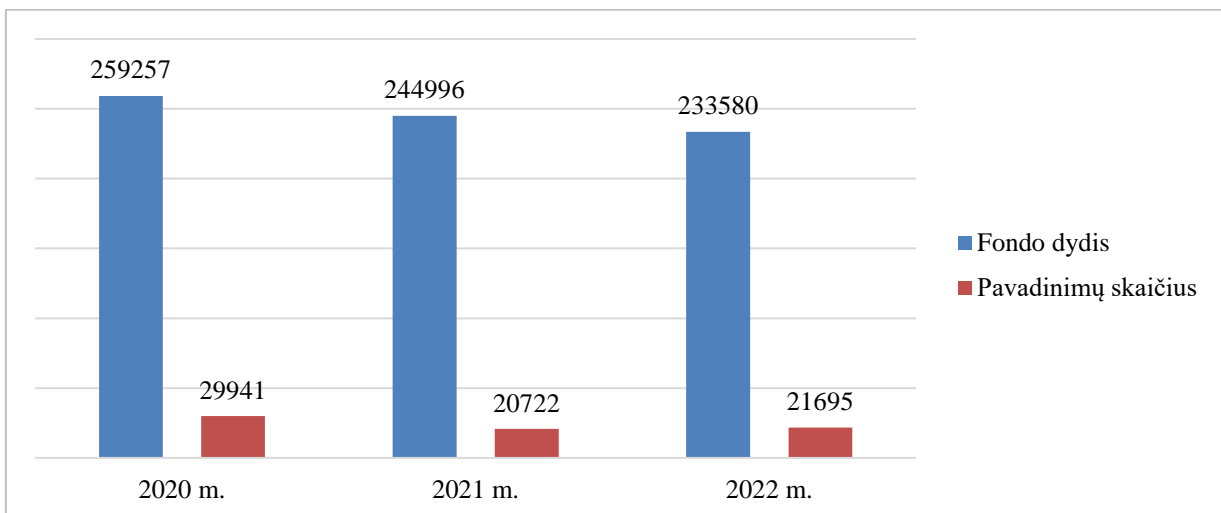

Diagrama Nr. 7. Fondų teminė sudėtis

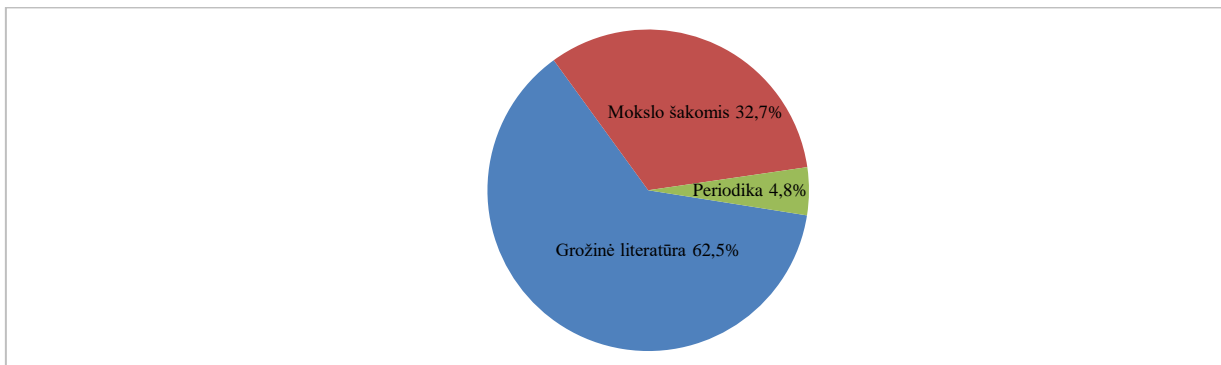

Diagrama Nr. 8. Lėšos skirtos dokumentų įsigijimui 2020 - 2022 m.

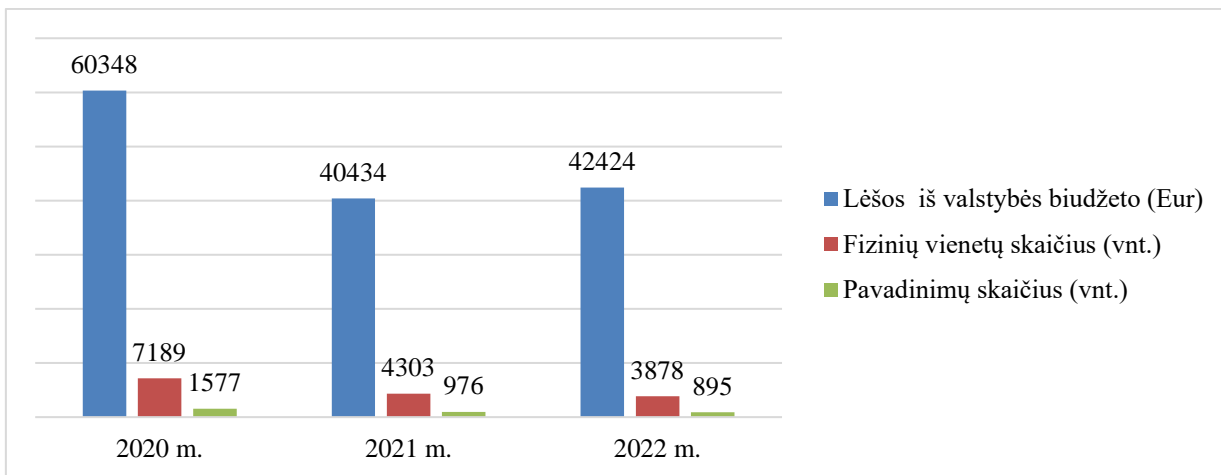

Diagrama Nr. 9. Asignavimai pagal šaltinius 2020 - 2022 metais

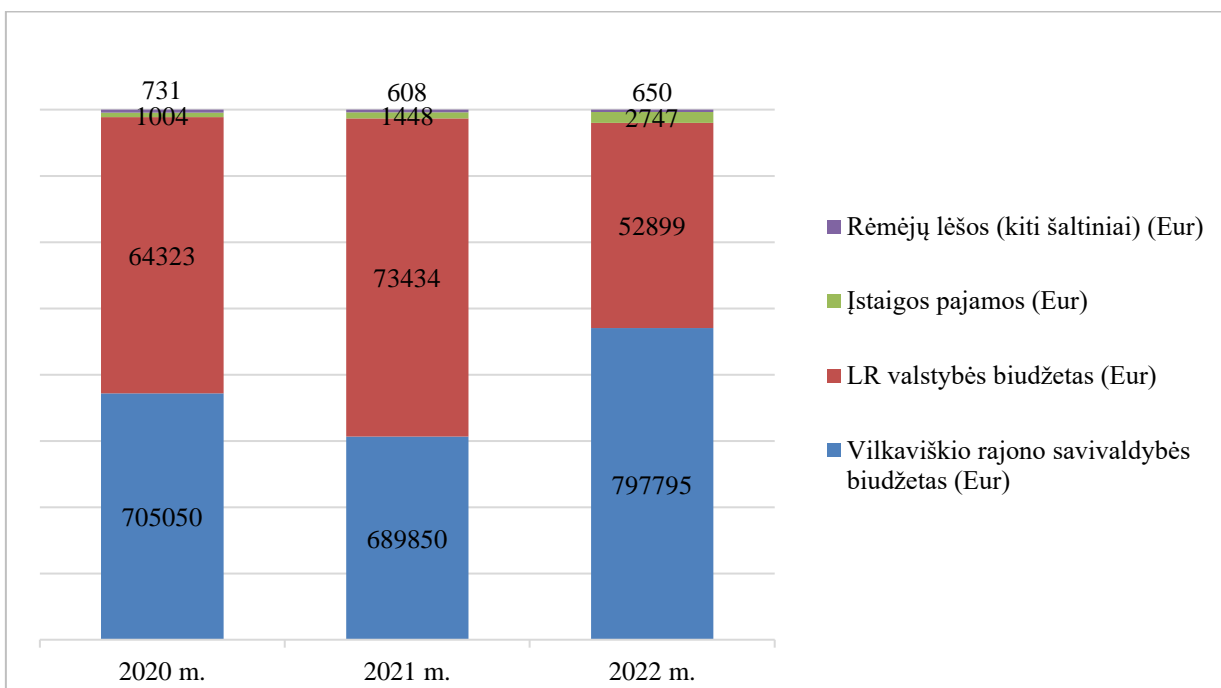

Diagrama Nr. 10. Asignavimų pokytis Vilkaviškio rajono viešosios bibliotekos veiklos užtikrinimui 2020 - 2022 metais

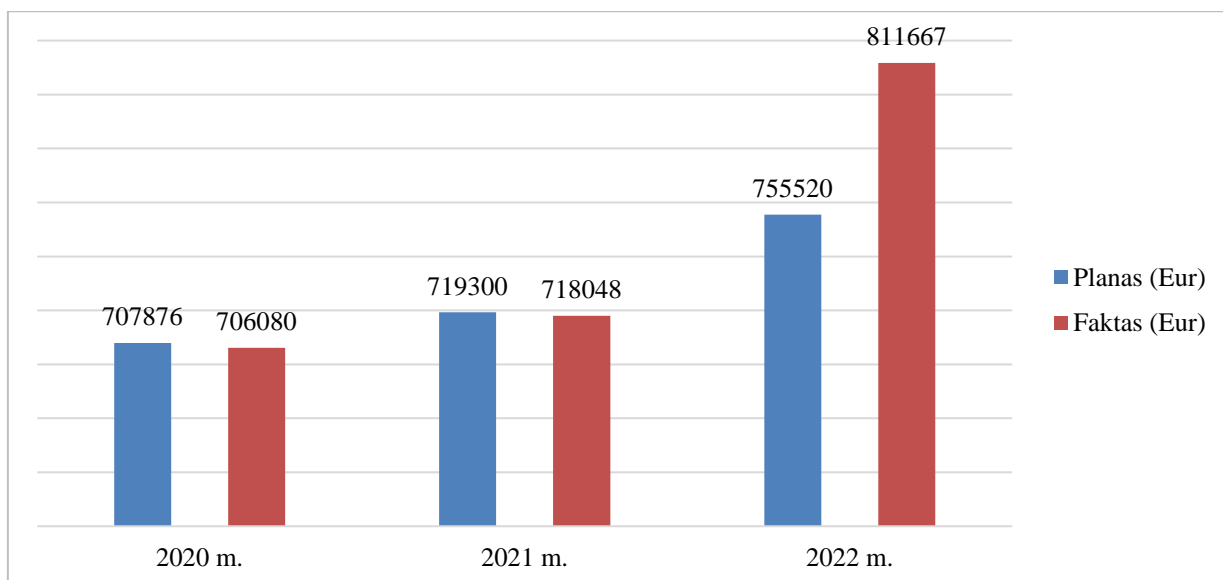
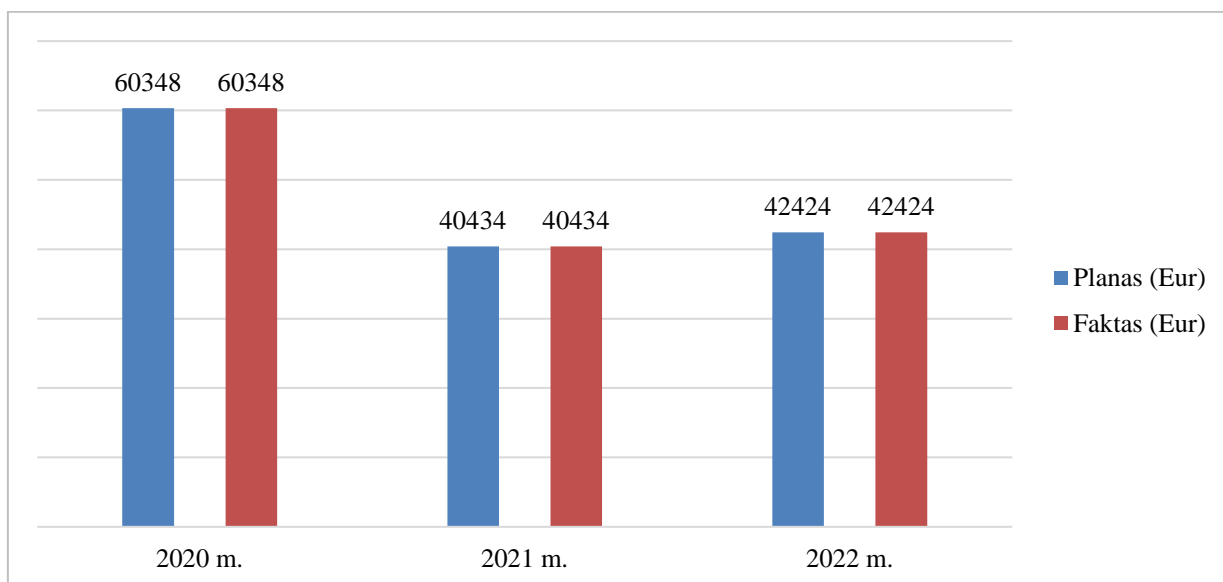

Diagrama Nr. 11. Asignavimų pokytis bibliotekos fondų atnaujinimui 2020 - 2022 metais

Lentelė Nr. 1. 2022 m. Viešosios bibliotekos finansavimas, gautos lėšos ir jų šaltiniai

Eil. Nr.	Asignavimai pagal šaltinius	Suma (Eur)		
		2020 m.	2021 m.	2022 m.
1.	Vilkaviškio rajono savivaldybės biudžetas	705 050	689 850	797 795
	Iš jų:			
1.1.	Savivaldybės lėšos įstaigos savarankiškoms funkcijos vykdyti	702 000	683 600	790 845
1.2.	Vilkaviškio rajono kultūros renginių finansavimas	3 050	6 250	6 950
2.	LR valstybės biudžetas	64 323	73 434	52 899
	Iš jų:			
2.1.	Bibliotekos dokumentų (knygų) įsigijimas	60 348	40 434	42 424
2.2.	Kultūros darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti		33 000	10 200

2.3.	Vaikų socializacijos programų rėmimas	3 975		
2.4	Neformaliojo vaikų švietimo programos finansavimas			275
3.	Ištaigos pajamos	1 004	1 448	2 747
4.	Rėmėjų lėšos (kiti šaltiniai)	731	608	650
	Iš viso	771 108	765 340	854 091

2022 metų veiklos ataskaitos
priedas

2022 M. VERTINIMO KRITERIJŲ ĮGYVENDINIMO ANALIZĖ

Strateginio tikslo kodas	Programos kodas	Programos tikslo kodas	Uždavinio kodas	Vertinimo kriterijus pavadinimas	Vertinimo kriterijaus kodas	2022 metų planas	Faktiniai duomenys			Įvykdymas, proc.	Pastabos
							2020 metai	2021 metai	2022 metai		
5	02	2	2.1	Viešosios bibliotekos teritorinių padalinių (filialų) skaičius	-	28	31	29	26	107,6 %	Optimizuojant bibliotekos tinklą, uždaryta dviem filialais daugiau nei buvo planuota.
5	02	2	2.1	Viešosios bibliotekos vartotojų skaičius	-	7 380	7 477	7428	7430	100,6 %	Nukrypimas nereikšmingas
5	02	2	2.1	Bibliotekos vykdytų renginių skaičius	-	1 162	1 080	1 080	1 214	105,5 %	Nukrypimas nereikšmingas
5	02	2	2.2	Gautų bibliotekų fondų dokumentų skaičius per metus	-	8 900	13 013	9 843	9 850	110,7 %	Dokumentų bibliotekose skaičius su periodika